

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ СТРЕСОФАКТОРІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ НА ЗАГАЛЬНИЙ СТАН ОРГАНІЗМУ ТА ОРГАНІВ І ТКАНИН ПОРОЖНИНИ РОТА

Вербенець Х.В., Фурдичко А.І., Федун І.Р.
Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького
Кафедра терапевтичної стоматології

▶ Актуальність

Серед вагомих факторів ризику, що сприяють виникненню та обтяжують перебіг захворювань пародонта, одне з чільних місць займає стрес. Негативні новочасні умови, які є наслідком повномасштабного вторгнення на територію України, зумовлюють стан перманентного стресу українців.

Власне на цій підставі, досить актуальним буде дослідження впливу сучасних реалій на стоматологічне здоров'я місцевого населення, а саме внутрішньо переміщених осіб, людей, котрі пережили евакуацію, військових, які у тій чи іншій мірі були дотичні до бойових дій, та осіб, котрі втратили близьких.

► Мета дослідження

Проаналізувати дані наукових джерел літератури та надати оновлену інформацію про вплив психоемоційного стресу на розвиток захворювань пародонта в умовах сьогодення.

► Матеріали і методи.

Застосовано бібліосемантичний метод для з'ясування стану проблеми, вивчення аналізу результатів попередніх наукових досліджень на основі джерел літератури та електронних ресурсів.

Результати дослідження.

Громадяни України піддаються постійному впливу стресу: одні – це учасники бойових дій, на яких тривалий час впливають значні психоемоційні та фізичні стресофактори, інші – це рідні та близькі цих учасників, які страждають від невідомості та тривоги за майбутнє, страху смерті членів родини, періодично піддаючись безпосередній загрозі здоров'ю та життю, також і цивільні громадяни, які проживають безпосередньо на території близькій до ведення бойових дій. Поранені вимагають особливої уваги до свого психічного стану, оскільки якість та спосіб їхнього життя змінюється назавжди, а пережиті відчуття докорінно змінюють їхнє світосприйняття. Також, медичні працівники, які надають допомогу пораненим, як у віддалених так і близьких до лінії зіткнення умовах у наслідок стресу мають професійне вигорання.

Особливу увагу вимагають внутрішньо переміщені особи (ВПО). Проблема ВПО постала в Україні після російської анексії Криму та розгортання конфлікту на частині території Донбасу. У цей період з цієї території примусово повинні були переселитися близько 1,5 млн осіб. Наступний, в рази потужніший потік вимушених переселень був спричинений повномасштабним вторгненням РФ. Чисельність та склад ВПО постійно змінюються оскільки воєнні дії не припиняються, бомбардування населених пунктів продовжуються, а частина захоплених ворогом територій на сьогодні деокупована.

Ці громадяни перебувають у стані стресу, що пов'язаний не тільки з небезпекою для життя, але й з кардинальною зміною звичного способу життя, втратою майна (часто незворотньою), роботи, відсутністю тимчасового і постійного житла, грошової матеріальної допомоги, соціального забезпечення та загальним непевним майбутнім. Більшість ВПО втрачають інтерес до оточуючого середовища, задоволення від улюбленої роботи, хобі, виконання повсякденних обов'язків теж може зазнавати змін. Також, ці люди переживають високий рівень невідповідності між очікуваннями і реальною ситуацією, тому їх взаємодія з соціальним оточенням виявляє приховану схильність до розвитку психічних розладів. Окрім того, що фактор стресу провокує виникнення та швидкий розвиток нових психічних і соматичних захворювань, він приводить до прогресування вже існуючих захворювань. Згідно з результатами досліджень низки авторів, емоційний стан ВПО мав негативний характер, і навіть у тих осіб, які переживали позитивні емоції спостерігалися тривожність, роздратованість, неспокій, що свідчить про їх нестабільний емоційний стан

Психологічні прояви стресу зазвичай супроводжуються психосоматичними порушеннями. Уперше поняттям «соматопсихічний» було запропоновано у XIX сторіччі, а значний розвиток з описанням психосоматичних станів дана галузь медицини отримала у 20-50 роках XX сторіччя. У 1950 році було створено Американську психосоматичну спілку на чолі з Ф. Александер, який описав причини семи психосоматичних захворювань (есенціальна гіпертонія, виразкова хвороба шлунку, ревматоїдний артрит, гіпертиреозидизм, бронхіальна астма, коліт і нейродерміт), пов'язуючи виникнення цих захворювань з спадковою схильністю, відчуттям сильних емоцій. Психосоматичні розлади – це соматичні патології, які розвиваються під впливом психогенних факторів. Спершу напружується нервова система, а згодом – серцево-судинна, імунна системи, виникають соматичні захворювання.

При дослідженні стану порожнини рота в осіб із психічними розладами встановлено високу поширеність та об'єктивно значно тяжчий перебіг захворювань твердих тканин зуба, тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота

Висновки

Проаналізувавши дані наукових досліджень та повідомлення про сучасний стан психосоматичного здоров'я населення України у реаліях сьогодення, очевидно, що розвиток, поширеність та інтенсивність захворювань тканин пародонта можуть мати нові негативні особливості. Саме тому, причини виникнення, профілактика та лікування захворювань пародонта у осіб, які переживають сильний психоемоційний, а часом і фізичний стрес вимагає додаткового вивчення, дослідження та аналізу.

Перспективи подальших досліджень спрямовані на профілактику та лікування захворювань пародонта враховуючи не тільки місцеві, а й загальні чинники, а саме – вплив стресофакторів, що відіграє провідну роль у їх патогенезі, впливаючи на імунну, ендокринну та кровотворну системи.